

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/149/2021
Identifikačné číslo spisu:	1216220364
Dátum vydania rozhodnutia:	27.04.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Lubor Šebo
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:1216220364.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ľubora Šeba a členov senátu JUDr. Petra Brňáka a JUDr. Martiny Valentovej, v spore žalobkyne V. V., narodenej XX. G. XXXX, B. XX, proti žalovaným 1/ L. V., narodenej XX. júla XXXX, B., Q. XXXX/XX, 2/ P. V., narodenej XX. júla XXXX, B., P. XXXXX/XX, 3/ K. V., narodeného XX. T. XXXX, A., Z. G., ON, E XNX, XXXXX C. T., zastúpených JUDr. Miroslavom Vícenikom Bratislava, Landererova 7743/8, o zaplatenie 45 593,44 eur s prísl., vedenom na Okresnom súde Bratislava II, pod sp. zn. 16C/190/2016, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 16. októbra 2019 sp. zn. 6Co/190/2019, takto

rozhodol:

V dovolacom konaní pokračuje s právnymi nástupcami pôvodne žalovaného neb. JUDr. V. V., naposledy bytom P. XX, B., zomrelého dňa XX.XX.XXXX, 1/ L. V., nar. XX. P. XXXX, B., Q. XXXX/XX, 2/ P. V., nar. XX. P. XXXX, B., P. XXXXX/XX a s 3/ K. V., nar. XX. T. XXXX, A., Z. G., ON, E XNX, XXXXX C. Ave

L. z a m i e t a .

Žalovaní 1/ - 3/ nemajú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1.Okresný súd Bratislava II (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 03. mája 2019, č. k. 16C/190/2016-104 žalobu zamietol a pôvodnému žalovanému proti žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

1.1 Súd prvej inštancie zistil, že dňa 10.03.2008 udelila žalobkyňa pôvodnému žalovanému plnomocenstvo na jej zastupovanie v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn.

7C/154/2006. Týmto plnomocenstvom žalobkyňa žalovaného splnomocnila, aby ju obhajoval, resp. vo všetkých právnych veciach zastupoval a aby vykonával všetky úkony, prijímal doručovanie písomností, podával návrhy a žiadosti, uzatváral zmiery, uznával uplatnené nároky, vzdával sa nárokov, podával opravné prostriedky a vzdával sa ich, vymáhal nároky, plnenie nárokov prijímal, ich plnenie potvrdzoval, dedičstvo odmietal resp. neodmietal, menoval rozhodcu a uzatváral rozhodcovské zmluvy, a to všetko i vtedy, keď bolo podľa právnych predpisov potrebné osobitné splnomocnenie. Pôvodný žalovaný zastupoval žalobkyňu v spore pod sp. zn. 7C/154/2006, pričom v uvedenom konaní sa žalobkyňa proti Ing. D. B. a M. B. domáhala vydania bezdôvodného obohatenia z dôvodu neoprávneného užívania rodinného domu nachádzajúceho sa na ul. P. O. XX, B.. Táto vec v čase rozhodovania súdu prvej inštancie nebola právoplatne skončená, keď dňa 16.04.2018 bol vyhlásený rozsudok a v čase rozhodovania tejto veci sa spis nachádzal na odvolacom súde. Žalobkyňa tvrdila, že žalovaný v uvedenej veci pochybil v tom, že ako jej právny nástupca neuplatnil nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia aj za obdobie od 11.03.2008 do 30.11.2013 vo výške 45 593,44 eur. V uvedenej veci pôvodný žalovaný zastupoval žalobkyňu do 11.12.2015.

1.2 Súd prvej inštancie bol toho názoru, že nesporná skutočnosť medzi stranami bola, že konanie vedené na Okresnom súde Bratislava IV pod sp. zn. 7C/154/2006, v ktorom malo dôjsť zo strany pôvodného žalovaného k porušeniu povinnosti nebolo v čase rozhodovania súdu prvej inštancie právoplatne skončené, pričom žalobkyňa sama poukázala na to, že výšku škody bolo možné presne špecifikovať až po právoplatnom skončení konania pod sp. zn. 7C/154/2006. S návrhom na prerušenie konania až do právoplatného skončenia veci (7C/154/2006) však žalobkyňa nesúhlasila. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že v danom prípade absentujú esenciálne náležitosti nároku na náhradu škody nevyhnutné pre vyhovieť žalobe. Samotný základ nároku bol hypotetický a výšku škody žalobkyňa ničím nepreukázala. Podľa súdu prvej inštancie bolo nesporné, že zodpovednosť advokáta za škodu spôsobenú v súvislosti s výkonom advokácie je založená iba v prípade súčasného splnenia predpokladov a) výkon advokácie, b) vznik škody a c) príčinná súvislosť medzi nimi. Ako predbežnú otázku v konaní o náhradu škody preto bolo potrebné riešiť, či by bola žalobkyňa v spore úspešná, nebyť pochybenia advokáta a či škoda klientke vznikla iba v dôsledku nekvalitného poskytovania právnej pomoci. V prejednávanej veci súd prvej inštancie dospel k záveru, že tu neboli splnené podmienky pre zodpovednosť pôvodného žalovaného za údajnú škodu, ktorá mala vzniknúť žalobkyňi, pretože žalobkyňa v konaní nepreukázala základné predpoklady pre vznik škody. Z tohto dôvodu bol návrh žalobkyne posúdený súdom prvej inštancie ako nedôvodný s tým, že zároveň konštatoval, že žalobkyňa podala túto žalobu predčasne, pričom neuniesla dôkazné bremeno.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom z 16. októbra 2019 sp. zn. 6Co/190/2019 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovanému nepriznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

2.1 Odvolací súd uviedol, že predpokladmi vzniku zodpovednosti advokáta za škodu spôsobenú v súvislosti s výkonom advokácie v zmysle § 26 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii (ďalej aj „zákon o advokácii“) sú a) protiprávny úkon v súvislosti s výkonom advokácie, b) vznik škody, c) príčinná súvislosť medzi protiprávnym úkonom a vznikom škody. Zavinenie advokáta sa prezumuje tým, že advokát sa zodpovednosti za škodu zbaví, ak preukáže, že škode nemohol zabrániť ani pri vynaložení všetkého úsilia, ktoré možno od neho očakávať. Podľa odvolacieho súdu v konaní bolo preukázané, že vo veci sp. zn. 7C/154/2006 pôvodný žalovaný zastupoval žalobkyňu do konca novembra 2015. Ak by žalovaný v tomto období v uvedenej veci dostal od žalobkyne pokyn, aby žalobu rozšíril o nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia za obdobie od 11.03.2008 do 30.11.2013 a týmto pokynom by sa neriadil, postupoval by v rozpore s § 18 ods. 1 zákona o advokácii. Žalovaný by v takomto prípade zodpovedal za škodu v zmysle § 26 ods. 1 zákona o advokácii za predpokladu, že nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia by v rozpore s pokynom žalobkyne neuplatnil na súde (nerozšíril žalobu) a v dôsledku toho by došlo k premlčaniu tohto nároku. Výška škody by sa rovnala nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorý sa v dôsledku jeho neuplatnenia žalovaným na súde premlčal. Žalobkyňa v rámci konania tvrdila, že takýto pokyn pôvodnému žalovanému dala, pričom podľa nej bol takýto pokyn obsiahnutý v plnej moci zo dňa 10.03.2008. Odvolací súd bol však toho názoru, že táto plná moc bola formulovaná len všeobecne a nebolo možné z nej vyvodiť, že by žalobkyňa dala pôvodnému žalovanému pokyn uplatňovať nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia za obdobie od 11.03.2008 do 30.11.2013. Okrem toho podľa odvolacieho súdu mohol žalovaný rozšíriť žalobu o tento

nárok najskôr od 01.12.2013, teda z plnej moci zo dňa 10.03.2008 nebolo možné vyvodiť pokyn žalobkyne adresovaný žalovanému uplatniť nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia za obdobie, ktoré sa v čase udelenia tejto plnej moci ani nezačalo. Odvolací súd poukázal na to, že v konaní nebolo preukázané porušenie povinnosti pôvodného žalovaného ako advokáta a právneho zástupcu žalobkyne vo veci pod sp. zn. 7C/154/2006 vedenej na Okresnom súde Bratislava IV. Nebola teda preukázaná existencia jedného z predpokladov vzniku nároku na náhradu škody v zmysle § 26 zákona o advokácii.

2.2 Odvolací súd zastával tiež stanovisko, že súdy v základnom konaní nemôžu v prejednávanej veci o náhradu škody záväzne vyriešiť otázku premlčania nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia za obdobie od 11.03.2008 do 30.11.2013. Takéto oprávnenie má iba súd, ktorý by o tomto nároku rozhodoval, pričom tento záver vyplýva z § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka a ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať. Žalobkyňa vo veci pod sp. zn. 7C/154/2006 síce nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia za obdobie od 11.03.2008 do 31.10.2013 uplatnila, ale následne ho vzala späť. Okresný súd Bratislava IV v dôsledku toho vo veci pod sp. zn. 7C/154/2006 konanie v tejto časti zastavil bez toho, aby sa zaoberal otázkou premlčania tohto nároku. Otázku premlčania nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia za inkriminované obdobie od 11.03.2008 do 31.10.2013 mohol záväzne posúdiť iba Okresný súd Bratislava IV v konaní sp. zn. 7C/154/2006 na námietku premlčania uplatnenú v uvedenom konaní žalovaným.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Dovolateľka žiadala, aby najvyšší súd napadnutý rozsudok odvolacieho súdu v spojení s rozsudkom súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

3.1 Nesprávne právne posúdenie dovolateľka videla pri riešení otázky „Či boli naplnené predpoklady vzniku zodpovednosti advokáta za škodu v zmysle § 26 zákona o advokácii a porušenie povinnosti advokáta upravených v § 18 predmetného zákona, ak advokát splnomocnený na zastupovanie nedostane od žalobkyne osobitný pokyn na rozšírenie žaloby, pričom ju žiadnym spôsobom na tento jej nárok a možnosť premlčania neupozorní v dôsledku čoho dôjde k premlčaniu tohto nároku.“ Podľa dovolateľky sa odvolací súd zaoberal len tým, či pôvodný žalovaný dostal pokyn od žalobkyne ako svojej klientky na rozšírenie žaloby, pričom sa vôbec nezaoberal tým, že žalovaný ako advokát v rámci povinnosti advokáta mal postupovať s odbornou starostlivosťou a dôsledne využívať všetky právne prostriedky a chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta, pričom žiadnym spôsobom neupozornil na možnosť ďalšieho rozšírenia dovolateľkou uplatneného nároku v konaní pod sp. zn. 7C/154/2006 a v prípade jeho neuplatnenia premlčania tohto nároku. Odvolací súd sa podľa nej vôbec nezaoberal porušením povinnosti v zmysle § 18 zákona o advokácii. Žalobkyňa uviedla, že ako osobe bez právneho vzdelania jej nemôže byť na ťarchu, že nedala pokyn žalovanému na rozšírenie žaloby, keďže mala za to, že sa nechala zastúpiť žalovaným (advokátom) práve preto, aby k takýmto skutočnostiam v súdnom konaní nedochádzalo.

4. Žalovaní sa k dovolaniu vyjadrili a žiadali, aby dovolací súd odmietol podané dovolanie, resp. zamietol v celom rozsahu ako nedôvodné.

5. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v zákonnej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), skúmal, či sú splnené aj ďalšie podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania a bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie je prípustné, avšak nie je dôvodné.

6. Najvyšší súd z obsahu spisu zistil, že pôvodný žalovaný neb. JUDr. V. V., naposledy bytom P. XX, B., zomrel dňa XX.XX.XXXX. V zmysle uznesenia Okresného súdu Bratislava II z 18. mája 2020 sp. zn. 38D/795/2019, Dnot 128/2019 dedičmi zo závetu boli jeho deti L. V., P. V. a K. V.. S poukazom na ustanovenia § 438 ods. 1, § 161 ods. 1, § 61, § 63 ods. 1 a 2 a § 66 CSP najvyšší súd rozhodol, že v konaní bude pokračovať s dedičmi pôvodného žalovaného označenými vyššie tak, ako je uvedené v prvom výroku tohto rozhodnutia.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP

7. Nesprávne právne posúdenie žalobkyňa videla pri riešení otázky „zodpovednosti advokáta za škodu spôsobenú pri výkone advokácie.“

8. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu. Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že otázkou riešenou odvolacím súdom sa tu rozumie tak otázka hmotnoprávna (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj procesnoprávna (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Musí ísť o právnu otázku, ktorú odvolací súd riešil a na jej vyriešení založil rozhodnutie napadnuté dovolaním. Právna otázka, na vyriešení ktorej nespočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu, i keby bola prípadne v priebehu konania súdmi posudzovaná, nemôže byť považovaná za významnú z hľadiska tohto ustanovenia. Otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou nastolená v dovolaní. Dovolací súd je viazaný len tým, ako dovolateľ právnu otázku nastolí, nie už tým, pod ktoré písmeno § 421 CSP ju podradí.

9. Podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

10. K uvedenej právnej otázke dovolací súd uvádza, že sa súdy v základnom konaní správne právne vysporiadali s tým, že žalobkyňa nepreukázala predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu advokáta (pôvodného žalovaného) pri výkone advokácie. Dôkazné bremeno v konaní o náhradu škody proti advokátovi o tom, že išlo o protiprávny stav, resp. protiprávne konanie advokáta, znáša vždy žalobca (klient). Zastupovanie advokátom (pôvodným žalovaným) bolo viazané na uzatvorenie zmluvy o právnej pomoci zo dňa 03.03.2008, pričom v časti označenie sporu bolo uvedené „spor na zaplatenie 324.000 Sk vedený na OS BA IV, sp. zn. 7C/154/2006. Žalobný návrh treba rozšíriť za obdobie od 14.01.2006 do 10.03.2008 v sume o 518.710 Sk“, následne z udelenia všeobecného plnomocenstva zo dňa 10.03.2008 a pokynov žalobkyne. Podľa názoru dovolacieho súdu zmluva o právnej pomoci, plnomocenstvo a pokyny tvoria rozsah, v rámci ktorého je advokát (pôvodný žalovaný) povinný plniť povinnosti mu uložené zákonom o advokácii v zmysle § 18 predmetného zákona a teda chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta, riadiť sa jeho pokynmi a konať s odbornou starostlivosťou. Z obsahu spisu vyplýva, že počas trvania právneho zastupovania v spore pod sp. zn. 7C/154/2006 strany sporu (žalobkyňa a pôvodný žalovaný) nerozšírili predmet pôvodnej zmluvy o právnej pomoci o ďalšie nároky a žalobkyňa v tomto smere neudelila pôvodnému žalovanému ako advokátovi žiadny pokyn. Z uvedeného je zrejmé, že súdy nižších inštancií vychádzali z konkrétnych skutkových okolností ustáleného skutkového stavu, ktoré boli pre posúdenie nároku škody spôsobenú advokátom pri výkone advokácie relevantné, pričom svoje závery zodpovedajúcim spôsobom na podklade daných zistení tiež náležite odôvodnili. Odvolací súd sa zároveň vysporiadal aj s tým, že v prípade ak by žalobkyňa udelila pokyn pôvodnému žalovanému na rozšírenie žaloby a on by tento pokyn nerešpektoval, postupoval by v rozpore s odbornou starostlivosťou. Nemožno sa tak stotožniť s argumentáciou žalobkyne, že súdy vôbec nezohľadnili odbornú starostlivosť advokáta a nezaoberali sa tým, že ju pôvodný žalovaný ako advokát žiadnym spôsobom neupozornil na možnosť ďalšieho rozšírenia dovolateľkou uplatneného nároku v konaní pod sp. zn. 7C/154/2006.

11. V zmysle vyššie uvedeného dovolací súd dospel v prejednávanej veci k záveru, že pokiaľ súd prvej inštancie v spojení s odvolacím súdom založili svoje rozhodnutie v dovolateľkou nastolenej právnej otázke na právnom názore, že pôvodný žalovaný postupoval v súlade s odbornou starostlivosťou a v rámci svojho rozsahu vymedzeného zmluvou o právnej pomoci, plnomocenstva a pokynmi žalobkyne nebol povinný upozorniť žalobkyňu na rozšírenie žaloby, treba mať za to, že ich rozhodnutia spočívajú na správnom právnom posúdení veci.

12. Z dôvodov vyššie uvedených dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobkyne neopodstatnene smeruje proti takému rozsudku odvolacieho súdu, ktorý nespočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Najvyšší súd preto jej nedôvodné dovolanie zamietol podľa § 448 CSP.

13. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnutie o nároku žalovaných na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

14. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.